

אמר רבי יהושע בן לוי: כנגד עשרה בטלנין שבבית הכנסת.

רב יוסף אמר: כנגד עשרת הדברות שנאמרו למושה בסיני.

ורבי יוחנן אמר: כנגד עשרה מאמרות שבהן נברא העולם.

הי נינהו עשרה מאמרות?

כל קראי ד"ויאמר" דבראשית, כגון: "ויאמר אלקים יהי אור".

ותמהינן: הני "ויאמר" — תשעה הוו?

ומתרצינן: "בראשית ברא אלקים" שנאמר בבריאת שמים וארץ — נמי מאמר הוא. דכתיב: "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם", חזינן דשמים וארץ — נמי במאמר נבראו.

אמר רבא: אם הראשון משלשת הקרואים הוא שקרא ארבעה פסוקים [שהרי קורין עשרה פסוקין לשלשה קרואין, אם כן, יוצא שאחד הקרואין קורא ארבעה פסוקין,

והשאר קורין כל אחד שלשה שלשה פסוקין] — משובח הוא. וכן שני שקרא ארבעה [אם לא קרא הראשון] — משובח. וכן שלישי שקרא ארבעה — משובח²⁴.

והשתא מפרש רבא למילתיה:

ראשון שקרא ארבעה — משובח, מנלן?

דתנן: בשלש קופות של שלש פאין, שבהן תורמין את הלשכה. והיינו, שהיו מניחין בלשכה את מטבעות מחצית השקל, ושלש פעמים בשנה היו נוטלין אותן משם באותן שלוש קופות, כדי לקנות בהם קרבנות.

והיה כתוב עליהן אותיות אב"ג, כדי לידע איזו מהן, מאותן קופות, נתרמה ראשון, כדי להקריב ממנה ראשון, משום שמצוה בראשון. חזינן דראשון משובח.

אמצעי שקרא ארבעה — משובח, מנלן?

דתניא, כתיב: "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" — מלמד שמצוד²⁵ פניהם של ששת הנרות, דהיינו, פיהם של הנרות [נרות — הם הבזיכין שבהם מניחים את השמן

פשיטא שמחוייב לקרוא ד', כדי להשלים י' פסוקים של הקריאה! אלא ע"כ, דאעפ"י שקרא זה שלפניו ד', בכ"ז אם קרא גם הוא ארבעה — ה"ז משובח ו'לפ"ז טעמא לאו משום דמעלין בקודש, שהרי אינו מוסיף יותר משלפניו, אלא משום דאין מורדין]. עיי"ש שהאריך.

25. כתב בשו"ת הריב"ש [סימן ת"י]: "ועוד אפשר לומר, שלא היו הפיות באמצע הבזיכין, מן הצד לגמרי, אבל היו מביטין נוכח הכותל מערבי קצת. אלא שהיו נוטים מעט, לצד פי הנר האמצעי. וזהו לשון הברייתא, הובאה באחרון

כדאמרינן לקמן [כ"ג ע"א] גבי הפטרה, דבעינן כ"א פסוקין, ואי סליק עניינא בפחות מכך — שפיר דמי.

24. וכתב רש"י, דאם יש ריוח בפרשה, וקרא כל אחד מהשלשה ד' פסוקין — כולם משובחים. ובטורי אבן תמה, מגליה לרש"י הא, דלמא דווקא כשקרא את הפסוק שמשלים לי' פסוקין — משובח?

ותירץ דיצא זה לרש"י מהא דאמרינן דשלישי שקרא ד' משובח, וטעמא משום דמעלין בקודש ואין מורדין. ולכאורה למה לי הך טעמא, הא